

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 11CoP/79/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1610204499
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 12. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Bianka Gelačiková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2014:1610204499.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Štrignerovej a členov senátu JUDr. Bianky Gelačikovej a JUDr. Blanky Podmajerskej, vo veci starostlivosti o maloletého R. E. H. E. Y. Í. V. E., W.. XX.XX.XXXX, št. prísl. SR, trvale bytom ako matka, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, so sídlom Malacky, Záhorácka ul. č. 2942/60A, dieťa rodičov: matka - K.. K. E., W.. XX.XX.XXXX, M. F. F. Č.. XX, zastúpená advokátkou JUDr. Martou Huttovou, AK so sídlom Bratislava, Bezekova ul. č. 13, a otec - K.. R. E., W.. XX.XX.XXXX, Š.. T.L.. E. V., F. Z. Z. H. Z., D. W. X, N. Y., E., zastúpený advokátkou JUDr. Hedvigou Gallovou, AK so sídlom Rožňava, Čučmianska dlhá č. 2, v konaní o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas do právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva, na odvolania matky a otca proti rozsudku Okresného súdu Malacky zo dňa 04.11.2013, č.k. 8P/228/2010-991, jednohlasne (pomerom hlasov 3:0) takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvého stupňa sa v napadnutej časti m e n í tak, že otec je v období od 11.6.2010 do 14.4.2011 povinný prispievať na výživu maloletého R. E., W.. X.X.XXXX sumou X.XXX euro mesačne.

Zročné výživné na maloletého za obdobie od 11.6.2010 do 14.4.2011 v sume XX.XXX,XX euro je otec povinný uhradiť k rukám matky maloletého, do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Vo zvyšku sa návrh matky z a m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

V napadnutom rozsudku súd prvého stupňa zastavil konanie o zverenie maloletého R. E.V., W.. XX.XX.XXXX a o úpravu styku otca s maloletým R. na čas do právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva rodičov, otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu maloletého výživným vo výške X.XXX euro mesačne za obdobie od 01.11.2009 do 31.08.2010 a vo výške X.XXXeuro mesačne počnúc 01.09.2010 do 14.04.2011 a zročné výživné za obdobie od 01.11.2009 do 14.04.2011 vo výške XX.XXX,XX euro uložil otcovi uhradiť k rukám matky do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia s tým, že do zaplateného výživného otcovi započítal L. X.XXX,XX euro. V rozsudku napokon deklaroval, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania (§ 146 ods.1 písm. a/ O.s.p.).

Výroky o zastavení konania právne odôvodnil § 96 O.s.p. pri zohľadnení, že o rozvode manželstva rodičov maloletého bolo rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Malacky zo dňa 20.1.2011, č.k. 5C/158/2010-2012, ktorý nadobudol v tomto výroku právoplatnosť dňa 14.4.2011.

Vo výroku o určení vyživovacej povinnosti súd prvého stupňa posudzoval už iba určenie zročného výživného pre maloletého Jozefa, a to na základe návrhu matky žiadajúcej, aby súd zaviazal otca prispievať na výživu maloletého sumou X.XXX euro mesačne od 01.11.2009 do 14.04.2011 tak, že sumu X.XXX euro žiadala určiť ako bežné výživné a sumu XXX euro mesačne ako tvorbu úspor maloletého. Rozhodnutie v tejto otázke právne odôvodnil § 62 ods.1,2,3,4,5, § 65 ods.1, § 75 ods.1, § 76 ods.1, § 77 ods.1, § 78 ods.1 Zákona o rodne, § 154 ods.1, § 160 ods.1, § 163 ods.1 O.s.p., keď mal na základe dokazovania vykonaného v rámci návrhov účastníkov konania a i nad rámec nich preukázané, že otec s matkou a maloletým nežil trvalo v spoločnej domácnosti od novembra 2009 (keď aj do tej doby bolo v podstate jeho trvalé bydlisko mimo územia SR, avšak otec riadne prispieval na nehnuteľnosť vo vlastníctve maloletého a v podstate poskytoval matke zárobkové možnosti tým, že matka vykonávala práce pre spoločnosti, kde otec vykonával funkciu spoločníka resp. konateľa). Súd prvého stupňa uveril tvrdeniu matky, že sa z nehnuteľnosti patriacej maloletému odsťahovala v novembri 2009 aj spolu s maloletým Jozefom (definitívne tak ukončila spolužitie s otcom), čomu nasvedčuje aj skutočnosť, že spoločnosti otca vypovedali matke maloletého všetky zmluvy, na základe ktorých jej platili za vykonané práce pre dané spoločnosti. Ku krátkodobému pokusu obnoviť spolužitie rodičov uviedol, že táto doba resp. spolužitie nedosahovala takej intenzity, že by sa dalo hovoriť o vedení spoločnej domácnosti rodičov. Vo vzťahu k určeniu počiatku vyživovacej povinnosti otca uveril tvrdeniu matky, že požiadala svoju právnu zástupkyňu o podanie návrhu v primeranej lehote po prerušení spolužitia a zohľadnil i to, že v dobrej viere očakávala, že jej návrat do pôvodného bydliska v F. bude trvalý a s otcom obnovia spolužitie (január - február 2010), čo sa však nestalo. Na základe uvedeného priznal výživné pre maloletého späťne od prvého prerušenia (ukončenia) spolužitia rodičov, t. j. od novembra 2009.

Pri určení bežného a zároveň aj zročného výživného pre maloletého Jozefa za obdobie od 01.11.2009 do 14.04.2011 konštatoval, že i keď sa bližšie nezaoberal preukázanými majetkovými a príjmovými pomermi spoločností, kde otec funguje ako spoločník, resp. ako konateľ a takisto by mohol postupovať v zmysle ust. § 63 Zákona o rodine, keďže otec nepreukázal riadne všetky svoje majetkové pomery (otec je pravdepodobne dlhodobo aj buď zamestnancom alebo spoločníkom zahraničných obchodných spoločností) zaujal názor, že na stanovenie výšky výživného postačujú jednoznačne preukázané majetkové pomery otca - vlastníctve nehnuteľnosti na území Slovenskej republiky a v zahraničí, vlastníctvo luxusného motorového vozidla (zakúpeného otcom v roku 2012), nasporené finančné prostriedky minimálne od septembra 2006 (kedy bolo zrušené bezpodielové spoluvlastníctvo manželov) do júla 2011 (podanie žaloby o zrušenie a vysporiadanie podielového spoluvlastníctva). Už len z otcom navrhutej sumy na vyrovnanie podielu matky (XXX.XXX euro) vyplýva, že otec okrem prostriedkov na nadobudnutie nehnuteľnosti v zahraničí (iba za dom v E. zaplatil X.XXX.XXX euro) a za motorové vozidlo (podľa jeho vyjadrenie v hodnote XXX.XXX euro) a prostriedkov na vlastnú obživu a pokrytie všetkých svojich ostatných nákladov dokázal ušetriť sumu minimálne vo výške cca. X.XXX euro mesačne. Z uvedeného mal za zrejmé, že má dostatok prostriedkov, aby prispieval na výživu maloletého R. určenou sumou.

Na základe uvedeného výživné určil od podania návrhu vo výške X.XXX euro a od septembra 2010 (kedy otec prestal úplne prispievať na chod nehnuteľnosti patriacej maloletému R.) na sumu X.XXX euro mesačne. I keď matka navrhla sumu výživného rozdeliť na bežné výživné a sporenie súd prvého stupňa poukázal na to, že výživné určené na tvorbu úspor je možné určiť iba vtedy, ak bolo súdom rozhodnuté o zverení dieťaťa do starostlivosti jedného z rodičov, čo sa v danom prípade nestalo. Pri určení výživného zohľadnil potreby maloletého nielen na zabezpečenie nevyhnutnej výživy, ale aj na zabezpečenie a údržbu majetku maloletého, ktorý je výlučným vlastníkom nehnuteľnosti - rodinného domu v Borinke, v ktorom v súčasnosti žije spolu so svojou matkou; nehnuteľnosť nadobudol Darovacou zmluvou V-XXXX/XX zo dňa 02.10.2006, právoplatnou dňa 06.06.2007 a právny úkon rodičov, ktorý v mene maloletého podpísali darovaciu zmluvu bol schválený rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV v Bratislave pod č. 13P/46/2006 zo dňa 26.04.2007 (ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 11.05.2007). V tejto súvislosti uviedol, že obaja rodičia (teda aj otec maloletého) si museli byť vedomí, že pokiaľ maloletému darujú nehnuteľnosť, ktorá potrebuje pravidelnú údržbu a mali v pláne danú nehnuteľnosť využívať na bývanie pre maloletého, je potrebné za túto nehnuteľnosť platiť pravidelné poplatky za jej užívanie a zároveň hradiť aj platby za jej údržbu. Rovnako museli vedieť, že maloletý R. sám nemá príjem na úhradu týchto nákladov. Rodičia maloletému navyiac v čase, keď rodičia spolu žili, poskytovali nadštandard v starostlivosti (zahraničné dovolenky, bývanie v nadštandardných podmienkach) a je len spravodlivé, aby sa obaja podieľali na udržaní tohto štandardu pre ich spoločné dieťa i naďalej.

Keďže pri takto určenom výživnom vznikol otcovi za obdobie od 01.11.2009 do 14.04.2011 nedoplatok (už pri odpočítaní sumy XXXX,XX euro, ktorá predstavuje rozdiel medzi celkovou sumou výživného poskytnutého otcom pre maloletého za obdobie od júna 2010 do apríla 2011, t.j. sumou X.XXX,XX euro a sumou XXX,XX euro, t.j. celkovou výškou prídavkov na dieťa poskytovaných otcovi maloletého štátom a ktoré si otec nechával pre svoju vlastnú potrebu v období od novembra 2009 do marca 2011) vo výške XX.XXX,XX euro, tento mu súd prvého stupňa prikázal uhradiť do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia (§ 160 ods. 1 veta prvá pred bodkočiarkou, O. s. p.).

Proti tomuto rozhodnutiu podal v zákonnej lehote odvolanie otec maloletého navrhujúc, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (dôvodiac ustanovením § 205 ods. 2 písm. b/, d/, e/, f/, h/ O.s.p., t.j. že súd prvého stupňa odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom; súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil, neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností; súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Odvolateľ konštatoval, že písomné vyhotovenie rozsudku nespĺňa požiadavky na neho kladené v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. a má za následok to, že objektívne nemá možnosť posúdiť správnosť resp. nesprávnosť napadnutého rozhodnutia. Súd prvého stupňa mu svojim postupom odňal možnosť konať pred súdom, vo veci nebol vypočutý ako účastník konania a súd mu neumožnil ani vyjadriť sa k vykonanému dokazovaniu a urobiť záverečný návrh po vyhlásení dokazovania za skončené, čo je v rozpore s § 118 ods. 4 O.s.p.. V tomto prípade mu nebol objektívne poskytnutý priestor na uplatnenie jeho procesných práv čím došlo k vade podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. a zároveň aj k porušeniu práva na rovnosť účastníkov v zmysle čl. 47 ods.3 Ústavy SR a spravodlivý proces v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy SR.

Otec namietol nesprávnosť skutkových záverov súdu prvého stupňa o tom, že dňa 1. 11. 2009 prestali viesť spoločnú domácnosť s matkou dieťaťa poukazujúc pritom na to, že od mesiaca jún 2010 posielal matke sumu XXX euro mesačne na výživu maloletého, ktorá vychádzala zo skutočných potrieb dieťaťa v súvislosti s nákladmi na jeho výživu. Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia vychádzal z výpovede matky dieťaťa, ktorej v plnom rozsahu uveril a nebral do úvahy okolnosť, že matka maloletého finančne neprispievala na žiadne náklady súvisiace so spoločnou domácnosťou po období 1. 11. 2009. Uveril i tomu, že jej vypovedal pracovné zmluvy so spoločnosťou Y. - E., L.C..I., v ktorej však nikdy nebol spoločníkom ani konateľom. V období po 1. 9. 2010, t. j. po odchode matky so synom zo spoločnej domácnosti s ním trávil maloletý veľa času, kedy mu zabezpečoval nadštandardne všetky jeho potreby (terénne oblečenie, kompletná zimná lyžiarska výstroj, dovolenky v zahraničí, mobil, notebook, štvorkolka a 2 člny...), a to a všetko až do doby, kedy matka začala brániť ich vzájomnému styku. Pravdou nie je ani to, že trvale býva od 1. 4. 2009 v E. V. a má nasporenú sumu na účel vyporiadania podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam vo výške XXX.XXX euro. Súd prvého stupňa sa nezaoberal majetkovými pomermi matky maloletého, keď táto je vlastníčkou luxusného bytu v E. v hodnote XXX.XXX euro, podielovou spoluvlastníčkou 1 k celku nehnuteľnosti v Španielsku v hodnote XXX.XXX euro, podielovou spoluvlastníčkou 1 k celku bytu v Bratislave v hodnote XX.XXX euro, vlastníčkou osobného automobilu Y. Z. v hodnote XX.XXX euro a v podstate aj vlastníčkou nehnuteľnosti rodinného domu v F. patriaceho maloletému synovi. Rovnako nebral v úvahu finančnú hotovosť matky maloletého nadobudnutú z pracovných odmien v roku 2007 až 2010 vo výške XXX.XXX,XX euro.

Súd prvého stupňa nemohol objektívne posúdiť jeho majetkové pomery, pretože v konaní nebol vypočutý, všetky informácie súdu sú poskytnuté len zo strany matky a z písomnej podanej správy zo strany jeho právnej zástupkyne. Súd prvého stupňa ani len nespomenul jeho príjem v čase rozhodovania o výživnom, kedy mal platiť iba ako konateľ spoločnosti a nevyhodnotil daňové uzávierky spoločností, v ktorých mal majetkovú účasť. Súd prvého stupňa nijakým spôsobom nezodôvodňoval potreby maloletého a bez akéhokoľvek plnohodnotného odôvodnenia určil neprimerane vysoké výživné pre dieťa navštevujúce prvý stupeň základnej školy neberúc do úvahy alternatívnu tvorbu úspor na životné poistenie so sporením otca maloletého v spoločnosti E. E..L.. vo výške XXX,XX euro ročne, z ktorej poisťky pri dosiahnutí plnoletosti bude mať maloletý vyplatenú sumu XX. XXX euro.

Proti výrokovej časti rozsudku o zročnom výživnom podala v zákonnej lehote odvolanie matka maloletého navrhujúc, aby odvolací súd v tejto časti rozhodnutie súdu prvého stupňa zmenil a za obdobie od 1.11. 2009 do 14.4.2011 uložil otcovi povinnosť zaplatiť k rukám matky sumu XX.XXX,XX euro. Poukázala na to, že chyba výpočtu vznikla pri ustálení celkového výživného, ktoré priznal pre maloletého Jozefa za toto obdobie a pri výpočte prídavku na deti, ktoré si otec ponechal.

Otec v písomnom vyjadrení k odvolaniu matky opakovane poukázal na nepravdivé skutočnosti udávané matkou o tom, že dňa 1.11.2009 opustil spoločnú domácnosť. Uviedol, že spoločnú domácnosť opustil k 01.09.2010, dovtedy platil všetky náklady súvisiace s rodinným domom v F., platil všetky náklady na spoločný majetok v Š.T. (do 30.6.2013), všetky náklady na byt v Bratislave a byt v E., ktorý je navyše vo vlastníctve p. E.. Do 1.9.2010 zabezpečoval všetky potreby syna, neskôr synovi nakupoval športové potreby, oblečenie, staral sa o neho sám (napr. leto 2009, 2010 bol vždy polovicu prázdnin s ním). Od roku 2012 sa s maloletým viacmenej vôbec nestretáva, matka syna zainteresovala do otázky majetkového vyrovnania (pri stretnutí mu syn hovoril čo a ako má konať v majetkových veciach). Rodinný dom v Borinke začal stavať ešte pred uzavretím manželstva s K. E., vlastníkom tohto domu je od r.2006 maloletý R. a matka maloletého mu bráni v jeho užívaní, kde majú rovnaké práva doživotného užívania, neustále vymieňa zámky, mení kódy od alarmu atď.. Otec napokon poukázal na neprimeranú výšku výživného na maloletého, a to i vo vzťahu k výške výživného určeného súdom na jeho dve staršie dcéry, keď maloletý Jozef bol navyše obdarovaný majetkom značného rozsahu (rodinný dom v F.).

Matka v písomnom vyjadrení sa k odvolaniu otca poukázala na to, že je nedôvodné, účelové a zavádzajúce. Rozhodnutie súdu prvého stupňa mala za jasné, zrozumiteľné a riadne odôvodnené - súd prvého stupňa v ňom jasne a zrozumiteľne odôvodnil, z akých dôvodov konal a rozhodol dňa 4. 11. 2013 v neprítomnosti otca. Skutkový záver o tom, že od 1.11.2009 prestali viesť s otcom spoločnú domácnosť v odôvodnení rozhodnutia jasne vysvetlil. Táto okolnosť navyše vyplýva i z návrhu na rozvod manželstva podaného otcom v ktorom sám udáva, že od polovice mesiaca október 2009 nežijú spolu v jednej domácnosti. Otec sa od novembra 2009 o syna nestaral, nezabezpečoval mu žiadne jeho potreby, nevozil ho do školy ani zo školy a všetky jeho potreby mu zabezpečovala len ona. V odvolaní neuviedol akú sumu výživného považuje za primeranú - zrejme je to suma XXX euro mesačne, ktorú doposiaľ na syna platí titulom výživného. So synom otázky ich majetkového vyrovnania nikdy neriešila, naopak bol to otec, ktorý podal na Okresný súd v Malackách jednak návrh, ktorým sa snažil získať vlastníctvo k rodinnému domu v Borinke a tiež podal návrh na zdržanie sa zásahov do práva zriadeného vecným bremenom, ktoré neskôr zobral späť. Otec od novembra 2012 o syna nejaví žiaden záujem i napriek tomu, že mu v rozvodovom konaní navrhovala so synom široký styk. Otec jej návrh nechcel akceptovať a domáhal sa sriedavej výchovy so synom, pričom v tomto smere nariadené znalecké dokazovanie preukázalo nevhodnosť tohto typu starostlivosti pre maloletého.

Odvolací súd preskúmal vec, v ktorej nie je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že čiastočne dôvodné je len odvolanie otca podané proti výrokom rozsudku, v ktorých mu bola určená povinnosť prispievať na výživu maloletého sumou X.XXX euro mesačne od 1.11.2009 do 31.8.2010 a v období od 1.11.2009 do 31.8.2010 vo výške XXXX euro mesačne a v závislom výroku o zročnom výživnom vo výške XX.XXX,XX euro za obdobie od 1.11.2009 do 14.4.2011. Odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa riadne zistil skutkový stav veci, keď vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 120 ods. 1 O.s.p.) z hľadiska posúdenia opodstatnenosti návrhu na určenie vyživovacej povinnosti otca, avšak výsledky vykonaného dokazovania správne zhodnotil (§ 132 O.s.p.) len vo vzťahu k preukázaniu základu uplatneného nároku, t.j. existencie vyživovacej povinnosti otca.

K námietkám otca týkajúcim sa nedostatkov odôvodnenia súdneho rozhodnutia odvolací súd poznamenáva, že povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako aj právnej otázky rozhodnutia; avšak len tej, ktorá je pre rozhodnutie vo veci rozhodujúca a nevyhnutná. Z hľadiska zákonnej požiadavky na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, na zachovanie práva účastníka na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, na každý argument účastníka nie je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov uvádzaných účastníkom konania, čo sa nepochybne v prejednávanej veci stalo (porovnaj napr. m.m. rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 25.9.2012 vo veci U. proti Slovenskej republike /sťažnosť č. XXXXX/XX/, nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 14.9.2011, č.k. I. ÚS 361/2010-34, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 17.6.2009, sp.zn. 5M Cdo 8/2008). Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav, a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery

nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces ale nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/2004), ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (I. ÚS 50/2004). Vychádzajúc z obsahu odôvodnenia napadnutého rozhodnutia je k námietkám otca o nepreskúmateľnosti rozhodnutia súdu prvého stupňa možné konštatovať, že odvolaním napadnuté rozhodnutie uvedeným požiadavkám vyhovuje. Súd prvého stupňa v rozhodnutí uviedol skutkový stav zistený vykonaným dokazovaním, ktorý je podstatný pre právne posúdenie veci. V odôvodnení rozhodnutia v súlade s citovanými ustanoveniami Zákona o rodine (§ 62, § 665 ods.1, § 75 ods.1, § 76 ods.1, § 77 ods.1) ustálil moment vzniku vyživovacej povinnosti otca voči maloletému a i jej výšku, odvíjajúcu sa od majetkových pomerov povinného (otca) a rozsahu odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa.

Z obsahu spisu vyplýva, že súd prvého stupňa stanovil v danej veci posledný termín pojednávania na deň 4.11.2013 na ktorý sa právna zástupkyňa otca a i otec nedostavili (nariadený termín pojednávania zobrala právna zástupkyňa otca na vedomie v priebehu pojednávania nariadeného na deň 9.10.2013). Právna zástupkyňa otca doručila dňa 31.10.2013 súdu prvého stupňa elektronicky ospravedlnenie jej neúčasti na pojednávaní dňa 4.11.2013 dôvodiac kolíziou pojednávania v trestnej veci sp. zn. 2T 41/2012 na Okresnom súde v Rožňave s tým, že toto pojednávanie bolo nariadené dňa 2.9.2013. Ak za tejto situácie súd prvého stupňa neakceptoval ospravedlnenie právnej zástupkyne otca (v ospravedlnení ktorej absentovali relevantné doklady preukazujúce kolíziu pojednávania) a ani neprítomnosť otca z dôvodu inak bližšie neurčených „ pracovných povinností otca mimo územia SR“ uvedených v ospravedlnení jeho právnej zástupkyne, postupoval v súlade s § 101 ods.2 O.s.p. , za súčasného rešpektovania ústavne garantovaných práv ostatných účastníkov konania (čl. 48 ods.2 Ústavy SR).

Odvolací súd ďalej konštatuje, že súd prvého stupňa poskytol už len vzhľadom na dĺžku daného konania (začatého návrhom matky doručeným súdu dňa 9.6.2010) všetkým účastníkom (a teda i otcovi) dostatočný časový priestor predložiť, navrhnúť dôkazy, oboznámiť sa s dôkazmi nachádzajúcimi sa v spise, na nariadené pojednávania všetkých účastníkov riadne a včas predvolával a bolo len na rozhodnutí otca (v konaní navyše zastúpeného advokátom), ako tento priestor využije. V danej veci súd prvého stupňa poskytol účastníkom (aj otcovi a jeho právnenému zástupcovi) reálnu možnosť chrániť svoje práva a oprávnené záujmy (a to i právom upraveným v § 118 ods.3 O.s.p. predniesť v priebehu pojednávania nariadeného na deň 4.11.2013 zhrnutie svojich návrhov a vyjadrenie sa k dokazovaniu a i k právnej stránke pred vyhlásením uznesenia o skončení dokazovania). Ak túto možnosť bez uvedenia dôvodov (ospravedlniteľných) nevyužili, takéto chovanie už zákonodarca nedovoľuje v odvolacom konaní zohľadniť v ich prospech.

Podľa § 62 ods. 1,2,3,4,5 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu

výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 77 ods.1 Zákona o rodine právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späť odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

V posudzovanom prípade z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa vyplýva, že dôvodom pre priznanie vyživovacej povinnosti otcovi za obdobie predchádzajúce podaniu návrhu (t.j. za obdobie od 1.11.2009 do 10.6.2010) bola okolnosť, že dôvody, pre ktoré matka nepodala návrh na určenie výživného na čas do rozvodu posúdil za dôvody hodné osobitného zreteľa (§ 77 ods.1 Zákona o rodine). V tejto súvislosti uviedol, že uveril tvrdeniu matky o tom, že s otcom nežili v spoločnej domácnosti od 1.11.2009, kedy sa spoločne s dieťaťom odsťahovala z rodinného domu v Borinke a definitívne tak ukončila spolužitie s otcom a uveril i tomu, že požiadala svoju právnu zástupkyňu o podanie návrhu v primeranej lehote po prerušení spolužitia a v dobrej viere po obnovení spolužitia v januári až februári 2010 očakávala trvalý návrat do pôvodného bydliska v Borinke a obnovenie spolužitia s otcom.

V tejto súvislosti je treba uviesť, že vyživovacia povinnosť rodiča je jeho zákonnou povinnosťou vyplývajúcou mu z ustanovení vnútroštátnych právnych noriem. Ustanovenie § 77 ods.1 Zákona o rodine však vyjadruje zásadu možnosti priznania dávok výživného od začatia konania (t.j. od podania návrhu § 79 ods.1 O.s.p.), s výnimkou konania o výživnom pre maloleté deti, ktoré je možné priznať pri splnení zákonného predpokladu aj za dobu minulú. Ak zákonodarca v citovanom ustanovení určil podmienky, za ktorých je možné priznať výživné pri maloletých deťoch za dobu späť od podania návrhu, postupoval tak v súlade so svojimi právomocami, v záujme zamedzenia možným špekuláciám a prípadnému zneužívaniu tejto možnosti. V posudzovanom prípade súd prvého stupňa dôsledne aplikoval ust. § 77 ods.1 Zákona o rodine, avšak výsledky vykonaného dokazovania správne nevyhodnotil. V danej veci dospel odvolací súd na rozdiel od súdu prvého stupňa k záveru, že dôkazné bremeno na preukázanie dôvodov hodných osobitného zreteľa pre ktoré nebol podaný návrh na určenie vyživovacej povinnosti už od 1.11.2009 matka bezpochyby neuniesla. Pri tejto úvahe vychádzal výlučne z dôvodov, ktorými matka odôvodňovala nepodanie návrhu na určenie vyživovacej povinnosti otca v priebehu konania (matka v priebehu pojednávania nariadeného na deň 9.10.2013 uviedla, že už v januári 2010 žiadala vtedajšiu právnu zástupkyňu R.. W. o riešenie financovania maloletého, advokátka to však odkladala a preto bol návrh podaný tak neskoro). Vychádzajúc z výsledkov vykonaného dokazovania z ktorého vyplýva, že matka sa do rodinného domu v F. na krátky čas vrátila na prelome mesiaca január , február 2010 (vyjadrenie sa matky na rovnakom pojednávaní), zohľadniac medzi účastníkmi nespornú okolnosť, že manželské spolužitie už nikdy neobnovili a jednak podanie návrhu na rozvod manželstva otcom dňa 5.2.2010, nie je možné stotožniť sa s názorom súdu prvého stupňa o tom, že matka v danom čase v dobrej viere očakávala trvalý návrat do rodinného domu v Borinke (ktorý sám osebe nemá na právne posúdenie určenia počiatku vyživovacej povinnosti otca žiaden vplyv) a obnovenie spolužitia s otcom a pre tieto dôvody nepodávala návrh na určenie výživného.

Na základe takto zistených skutkových okolností a ich právneho posúdenia odvolací súd dospel k záveru, že určiť otcovi vyživovaciu povinnosť je možné až dňom podania návrhu matky na úpravu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu , t.j. dňom 11.6.2010.

Pokiaľ ide o výšku výživného je treba v prvom rade uviesť, že výživným sa rozumejú náklady na uspokojovanie všetkých životných potrieb toho, komu je poskytované v súvislosti s jeho všestranným rozvojom, tak po stránke fyzickej ako aj po stránke duševnej. Rozsah nákladov na úhradu životných potrieb osoby odkázanej na výživné je rôzna, a to vzhľadom na vek, zdravotný stav ale aj vzhľadom na nadanie (schopnosti) tejto osoby, spôsob prípravy na jej budúce povolanie a pod.. Výživné má spotrebný charakter a slúži na uspokojovanie základných potrieb, akými sú ošatenie, bývanie, kultúrne, vzdelávacie, športové rekreačné potreby, je to zabezpečovanie všetkých životných potrieb nevyhnutných pre všeobecný telesný a duševný rozvoj a pre prípravu na uplatnenie sa v živote.

V danom prípade z vykonaného dokazovania vyplynula nesporná okolnosť nadštandardnej životnej úrovne otca maloletého vyplývajúcej z jeho majetkových pomerov podrobne uvedených v odôvodnení rozhodnutia súdu prvého stupňa (výlučné vlastníctvo rod. domu v E. v nadobúdacej hodnote X.XXX.XXX euro, jachta, motorové vozidlá). Nebolo však možné nepominúť ani to, že na nadštandardnej

životnej úrovni otca sa ale istou mierou v posudzovanom období (t.j. od 9.6. 2010 do 14.4.2011, kedy bolo manželstvo rodičov maloletého dieťaťa právoplatne rozvedené) podieľala i matka maloletého svojim zákonným nárokom na vyporiadanie podielového spoluvlastníctva (bývalí manželia majú v spoluvlastníctve byt v ŠT., byt na Y. G.. U. F. a pozemky v W.), keď matka v minulosti pri zmluvne dojednaných prácach pre obchodné spoločnosti Y. - H., L..C..I., Y. - E., L..C..I.. vykonávaných do 31.1.2010 dosahovala vysoký príjem. Matka je výlučnou vlastníčkou 1 1 izbového apartmánu v E. a vlastníčkou 2 osobných motorových vozidiel (rok výroby 1995 a 2004). Zároveň bolo nutné prihladiť i na to, že maloletý sa na základe Darovacej zmluvy z r.2006 stal vlastníkom nehnuteľností - rod. domu s pozemkami v F. s tenisovým kurtom a bazénom, v ktorej býva spoločne s matkou. Na základe takto zistených skutkových okolností odvolací súd dospel k záveru o správnosti úvahy súdu prvého stupňa o tom, že pri určovaní výšky výživného pre maloletého zo strany otca je treba zohľadňovať nielen rozsah základných potrieb dieťaťa, ale i rozsah ďalších odôvodnených potrieb, na ktorých uspokojenie má maloletý nárok s prihliadnutím k výške životnej úrovne dosahovanej oboma rodičmi v spornom období, a to i za súčasného zohľadnenia nákladov súvisiacich s chodom a užívaním nehnuteľnosti, ktorej je výlučným vlastníkom.

Pri rozhodovaní o výške vyživovacej povinnosti otca so zohľadnením spotrebného charakteru výživného prihliadal na náklady na maloletého vyčíslené matkou v spornom období v sume cca X.XXX euro mesačne pozostávajúcich z nákladov na školu cca XX euro mesačne vrátane nákladov na školské výlety, na voľnočasové aktivity klavír a plávanie vo výške cca XXX euro mesačne, na zdravotnú starostlivosť cca XX euro mesačne, oblečenie a obuv cca XXX euro mesačne, na stravu doma cca XXX euro mesačne, nákladov na bývanie v nehnuteľnosti vynaložených na energie a daň v sume XXX euro mesačne, na dopravu vo výške XX euro mesačne, nákladov na kultúru, knihy a časopisy vo výške XX euro mesačne, nákladov na prázdniny, dovolenky, výstavy a výlety na Slovensku vo výške cca XXX euro mesačne, pri ktorej boli zohľadnené aj náklady dieťaťa na voľnočasové a prázdninové aktivity (vrátane lyžovačky vo výške XXX euro, pobytu pri mori v Š. E. M. vo výške XXX + X.XXX euro, pobytu v T. v sume XXX euro a nákladov na detský letný tábor vo výške XX euro), ktoré vzhľadom na výšku životnej úrovne dosahovanej oboma rodičmi (najmä však otcom dieťaťa) nie je možné považovať za neodôvodnené. Pri takto ustálenom stave musel následne zohľadniť i povinnosť matky sa podieľať na vyživovacej povinnosti voči maloletému (maloletý bol v spornom období žiakom 4 a 5. ročníka základnej školy) a na ostatných nákladoch súvisiacich s udržiavaním nehnuteľnosti patriacej maloletému (nutné opravy , udržiavacie práce). Podľa názoru odvolacieho súdu matka svoju vyživovaciu povinnosť k dieťaťu čiastočne v spornom období vyvažovala osobnou starostlivosťou o dieťa, uhrádzaním nákladov na nutné udržiavacie práce a osobnou starostlivosťou o nehnuteľnosť patriacu maloletému dieťaťu. Na základe tejto úvahy potom odvolací súd určil pomer vyživovacej povinnosti matky k maloletému dieťaťu len povinnosťou v 1 sa podieľať na nákladoch na bývanie v nehnuteľnosti a daň, keďže matka v spornom období rovnako nehnuteľnosť užívala a v určitých obdobiach v nej aj spoločne s dieťaťom bývala.

Na základe uvedeného odvolací súd podľa § 220 O.s.p. zmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa v otázke výšky výživného, ktoré je povinný otec uhrádzať maloletému v období od 11.6.2010 do 14.4.2011 a rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Vo vzťahu k odvolacím námietkam otca o nezohľadňovaní jeho príjmov dosahovaných v spornom období pri výkone funkcie konateľa obchodných spoločností uvádza , že táto okolnosť nemá pre právne posúdenie výšky určeného výživného právny význam. Zhoduje sa so súdom prvého stupňa v tom, že pri určovaní výšky vyživovacej povinnosti otca postačovalo vzhľadom na skutkové zistenia vyplývajúce z vykonaného dokazovania prihliadnuť na jednoznačne preukázané majetkové pomery otca. K uvedenému podotýka, že sám otec v odvolaní túto okolnosť nerozporuje a svojimi tvrdeniami týkajúcimi sa obdarovania maloletého po 1.9.2010 uvedenými v odvolaní (terénne oblečenie, kompletná zimná lyžiarska výstroj, dovolenky v zahraničí, mobil, notebook, štvorkolka a 2 člny...) len potvrdil správnosť úvahy použitej súdom prvého stupňa a i odvolacím súdom pri určení výšky vyživovacej povinnosti.

V nadväznosti na určenú sumu výživného zmenil i obdobie a výšku zročného výživného, pri ktorej nemohol zohľadniť neposkytovanie rodinných prídavkov otcom matke maloletého v spornom období, ktoré nie je možné svojim charakterom považovať za výživné v zmysle § 62 a nasl. Zákona o rodine. Prídavok na dieťa je totiž sociálnou dávkou, ktorou štát pripláca oprávnenej osobe na výchovu a výživu nezaopatreného dieťaťa, ktorej režim poskytovania je upravený v zák.č. 600/2003 Z.z. v znení platnom v rozhodnom období. Je treba podotknúť, že na konanie o tomto nároku (t.j. o podmienkach jeho

uplatnenia, priznania a výšky) sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní (§ 16 cit. zákona) čo znamená, že rozhodovať o podmienkach priznania prídavku na dieťa, vyplácania a výšky nie je oprávnený rozhodovať všeobecný súd v konaní o výške vyživovacej povinnosti povinného rodiča k maloletému dieťaťu. Pri výpočte ročného výživného za obdobie od 9.6.2010 do 14.4.2011 v celkovej priznanej sume XX. XXX,XX euro zohľadnil plnenie otca titulom výživného na maloleté dieťa v sume XXX euro mesačne a ročné výživné tak určil ako rozdiel medzi výživným, ktoré má otec podľa prvého výroku tohto rozhodnutia titulom výživného uhrádzať a sumou, ktorú v rozhodnom období titulom výživného uhradil - otec mal uhradiť sumu XX.XXX euro (za 6/2010 X.XXX/30x 19 dní, t.j. sumu XXX euro, za obdobie od júla 2010 do marca 2011 1.325 x 9, t.j. sumu XX.XXX euro, za 4/2014 X.XXX/30x14, t.j. sumu XXX euro) a uhradil iba sumu X.XXX, XX euro (za 6/2010 XXX/30x 19, t.j. XXX,XX euro, za obdobie od júla 2010 do marca 2011 XXX x9, t.j. X.XXX euro, za 4/2011 XXX/30x14, t.j. XXX,XX euro). O podmienkach splatnosti dlžného výživného rozhodol podľa § 160 ods.1 O.s.p. v konaní nezistiac dôvody, pre ktoré by mala byť otcovi ako povinnému priznaná dlhšia lehota na plnenie.

V prevyšujúcej časti návrh matky na určenie výživného zamietol stotožniac sa s názorom súdu prvého stupňa uvedeným v odôvodnení rozhodnutia o tom, že v posudzovanom prípade nie je možné otca zaviazat' i k plneniu titulom výživného určeného na tvorbu úspor maloletého dieťaťa. Rozhodnutie o nepriznaní vyživovacej povinnosti otca za obdobie od 1.11.2009 do 10.6.2010 je odôvodnené v predchádzajúcich odsekoch tohto rozhodnutia.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 O.s.p., v spojení s § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p..

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.